అథ శ్రీ తైత్తిరీయారణ్యకే షష్ఠ ప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ ॥ సంత్వా సిఞ్చామి యజుషా ప్రజామాయుర్ధనం చ ॥

ఓం శ్శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥

ఓమ్ ॥ పరేయువాగ్ంసం ప్రవతో మహీరను బహుభ్యః పన్థా మనుపస్పశానమ్ । వైవస్వతగ్ం సంగమనం జనానాం యమగ్ం రాజానగ్ం హవిషాదువస్యత । ఇదం త్వా వస్త్రం ప్రథమం న్వాగన్నపైత దూహ యదిహాబిభః పురా । ఇష్టాపూర్తమను సంపశ్య దక్షిణాం యథా తే దత్తం బహుధా విబన్ధుషు । ఇమౌ యునజ్మి తే వహ్నీ అసునీథాయ వోఢవే । యాభ్యాం యమస్య సాదనగ్ం సుకృతాం చాపి గచ్ఛతాత్ । పూషా త్వేతశ్చ్యావయతు ప్రవిద్వా ననష్టపశు ర్భువనస్య గోపాః । సత్వై తేభ్యః పరిదదా త్పితృభ్యోఽగ్నిర్దేవేభ్య స్సువిదత్రేభ్యః । పూషేమా ఆశా అను వేద సర్వాస్సో అస్మాగ్ం అభయతమేననేషత్ । స్వస్తిదా అఘృణి స్సర్వ వీరోఽ ప్రయచ్ఛన్పుర ఏతు ప్రవిద్వాన్ ॥౧॥ ఆయు ర్విశ్వాయుః పరిపాసతి త్వా పూషా త్వా పాతు ప్రపథే పురస్తాత్ । యత్రాసతే సుకృతో యత్ర తే యయు స్తత్ర త్వా దేవ స్సవితా దధాతు । భువనస్య పత ఇదగ్ం హవిః । అగ్నయే రయిమతే స్వాహా । పురుషస్య సయావర్యపే దఘాని మృజ్మహే । యథా నో అత్ర నాపరః పురా జరస ఆయతి । పురుషస్య సయావరివితే ప్రాణమసి స్రసమ్ । శరీరేణ మహీమిహి స్వధయేహి పితౄనుప ప్రజయాఽ స్మానిహావహ । మైవం మాగ్ం స్తాప్రియేఽహం దేవీ సతీ పితృలోకం యదైషి । విశ్వవారా నభసా సంవ్యయన్త్యుభౌ నో లోకౌ పయసాఽభ్యావ

వృణ్వ్వ ॥ ౨ ॥ ఇయం నారీ పతిలోకం వృణానా నిపద్యత ఉప త్వా మర్త్య ప్రేతమ్ । విశ్వం పురాణమను పాలయన్తీ తస్యై ప్రజాం ద్రవిణం చేహ ధేహి । ఉదీర్ష్వ నార్యభిజీవలోకమితాసుమేతముప శేష ఏహి । హస్తగ్రాభస్య దిధిషోస్త్వమేతత్పత్యుర్జనిత్వమభి సంబభూథ । సువర్ణగ్ం హస్తాదాదదానా మృతస్య శ్రియై బ్రహ్మణే తేజసే బలాయ । అత్రైవ త్వమిహ వయగ్ం సుశేవా విశ్వాస్స్పృధో అభిమాతీ ర్జయేమ । ధనుర్హస్తాదాదదానా మృతస్య శ్రియై క్షత్రాయౌజసే బలాయ । అత్రైవ త్వమిహ వయగ్ం సుశేవా విశ్వాస్స్పృధో అభిమాతీ ర్జయేమ । మణిగ్ం హస్తాదాదదానా మృతస్య శ్రియై విశే పుష్ట్యై బలాయ । అత్రైవ త్వమిహ వయగ్ం సుశేవా విశ్వా స్స్పృధో అభిమాతీ ర్జయేమ ॥ ౩ ॥ ఇమమగ్నే చమసం మా విజిహ్వరః ప్రియో దేవానా ముత సోమ్యానామ్ । ఏష యశ్చమసో దేవపాన స్తస్మిన్దేవా అమృతా మాదయన్తామ్ । అగ్నే ర్వర్మ పరిగోభి ర్వ్యయస్వ సంప్రోర్ణుష్వ మేదసా పీవసా చ । నేత్త్వా ధృష్ణుర్ హరసా జర్హృషాణో దధృగ్విధక్ష్యన్పర్యఙ్ఖయాతై । మైనమగ్నే విదహో మాఽభిశోచో మాఽస్య త్వచం చిక్షిపో మా శరీరమ్ । యదా శృతం కరవో జాతవేదోఽథేమేనం ప్రహిణుతా త్పితృభ్యః । శృతం యదా కరసి జాతవేదోఽథేమేనం పరిదదా త్పితృభ్యః । యదా గచ్ఛాత్యసునీతి మేతామథా దేవానాం వశనీ ర్భవాతి । సూర్యం తే చక్షు ర్గచ్ఛతు వాత మాత్మా ద్యాం చ గచ్ఛ పృథివీం చ ధర్మణా । అపో వా గచ్ఛ యది తత్ర తే హిత మోషధీషు ప్రతితిష్ఠా శరీరైః । అజో భాగ స్తపసా తం తపస్వ తం తే శోచి స్తపతు తం తే అర్చిః । యాస్తే శివా స్తనువో జాతవేద స్తాభి ర్వహేమగ్ం సుకృతాం యత్ర లోకాః । అయం వై త్వమస్మాదధి త్వ

మైత ద్వయం వై తదస్య యోనిరసి । వైశ్వానరః పుత్రః పిత్రే లోకకృ
జ్జాతవేదో వహేమగ్ం సుకృతాం యత్ర లోకాః ॥౪॥

విద్వానభ్యా వవృత్స్వాభిమాతీ ర్జయేమ శరదై శ్శతాన్వీర చ ॥౧॥

య ఏతస్య పథో గోప్తారస్తేభ్య స్స్వాహా య ఏతస్య పథో రక్షితార
స్తేభ్య స్స్వాహా య ఏతస్య పథోఽభిరక్షితారస్తేభ్య స్స్వాహాఽఽఖ్యాత్రే
స్వాహాఽపాఖ్యాత్రే స్వాహాఽభిలాలపతే స్వాహాఽపలాలపతే
స్వాహాఽగ్నయే కర్మకృతే స్వాహా యమత్ర నాధీమస్తస్మై స్వాహా ।
యస్త ఇధ్మం జభరత్సిష్విదానో మూర్ధానం వా తతపతే త్వాయా । దివో
విశ్వస్మా త్సీమఘాయత ఉరుష్యః । అస్మాత్త్వమధిజాతోఽసి
త్వదయం జాయతాం పునః । అగ్నయే వైశ్వానరాయ సువర్గాయ
లోకాయ స్వాహా ॥౫॥

య ఏతస్య త్వత్పఞ్చ ॥౨॥

ప్రకేతునా బృహతా భాత్యగ్నిరావిర్విశ్వాని వృషభో రోరవీతి ।
దివశ్చిదన్తా దుపమా ముదానడ పాముపస్థే మహిషో వవర్ధ । ఇదంత
ఏకం పర ఊత ఏకం తృతీయేన జ్యోతిషా సం విశస్వ । సంవేశన స్తనువై
చారురేధి ప్రియో దేవానాం పరమే సధస్థే । నాకే సుపర్ణ ముపయ త్పతన్తగ్ం
హృదా వేనన్తో అభ్యచక్షతత్వా । హిరణ్యపక్షం వరుణస్య దూతం యమస్య
యోనౌ శకునం భురణ్యుమ్ । అతిద్రవ సారమేయౌ శ్వానౌ చతురక్షౌ
శబలౌ సాధునా పథా । అథా పితౄన్థ్సువిదత్రాగ్ం అపీహి యమేన యే
సధమాదం మదన్తి । యౌ తే శ్వానౌ యమ రక్షితారౌ చతురక్షౌ పథిరక్షీ
నృచక్షసా । తాభ్యాగ్ం రాజ న్పరిదేహ్యేనగ్గ్ం స్వస్తి చాస్మా అనమీవం చ

ధేహి ॥ ౬ ॥ ఉరుణసా వసుతృపా వులుమ్బలౌ యమస్య దూతౌ చరతో
వశాగ్ం అను । తావస్మభ్యం దృశయే సూర్యాయ పునర్దాతా వసుమద్యేహ
భద్రమ్ । సోమ ఏకేభ్యః పవతే ఘృతమేక ఉపాసతే । యేభ్యో మధు ప్రధావతి
తాగ్శ్చి దేవాపి గచ్ఛతాత్ । యే యుధ్యన్తే ప్రధనేషు శూరాసో యే
తనుత్యజః । యే వా సహస్రదక్షిణాస్తాగ్శ్చి దేవాపి గచ్ఛతాత్ । తపసా యే
అనాధృష్యా స్తపసా యే సువర్గతాః । తపో యే చక్రిరే మహస్తాగ్శ్చి దేవాపి
గచ్ఛతాత్ । అశ్మన్వతీ రేవతీ స్సగ్ం రభధ్వముత్తిష్ఠత ప్రతరతా సఖాయః ।
అత్రా జహామ యే అసన్నశివా శ్శివాన్ వయ మభి వాజానుత్తరేమ ॥ ౭ ॥
యద్వై దేవస్య సవితుః పవిత్రగ్ం సహస్రధారం వితత మన్తరిక్షే ।
యేనాపునాదిన్ద్ర మనార్తమార్త్యై తేనాహం మాగ్ం సర్వతనుం పునామి ।
యా రాష్ట్రాత్పన్నా దపయన్తి శాఖా అభిమృతా నృపతి మిచ్ఛమానాః ।
ధాతుస్తా స్సర్వాః పవనేన పూతాః ప్రజయాఽస్మాన్రయ్యా వర్చసా సగ్ం
సృజాథ । ఉద్వయం తమసస్పరి పశ్యన్తో జ్యోతిరుత్తరమ్ । దేవం దేవత్రా
సూర్యమ గన్మ జ్యోతిరుత్తమమ్ । ధాతా పునాతు సవితా పునాతు । అగ్నే
స్తేజసా సూర్యస్య వర్చసా ॥ ౮ ॥

ధేహ్యుత్తరేమాష్టౌ చ ॥ 3 ॥

యం తే అగ్ని మమన్థామ వృషభాయేవ పక్తవే । ఇమం తగ్ం
శమయామసి క్షీరేణ చోదకేన చ । యం త్వమగ్నే సమదహస్త్వము నిర్వా
పయాపునః । క్యామ్బూరత్ర జాయతాం పాకదూర్వావ్యల్కశా । శీతికే శీతి
కావతి హ్లాదుకే హ్లాదు కావతి । మణ్డూక్యాసు సఙ్గమయేమమగ్ని స్వగ్నిగ్ం
శమయ । శం తే ధన్వన్యా ఆపశ్శము తే సన్త్వనూక్యాః । శం తే సముద్రియా

అప్ప శ్శముతే సన్తువర్ష్యాః । శంతే స్రవన్తీ స్తనువే శముతే సన్తు కూప్యాః । శం తే నీహారో వర్షతు శము పృష్వాఽవశీయతామ్ ॥౯॥ అవసృజ పునరగ్నే పితృభ్యో యస్త ఆహుత శ్చరతి స్వధాభిః । ఆయుర్వసాన ఉపయాతు శేషగ్ం సంగచ్ఛతాం తనువా జాతవేదః । సంగచ్ఛస్వ పితృభి స్సగ్గ్ స్వధాభి స్సమిష్టా పూర్తేన పరమే వ్యోమన్న్ । యత్ర భూమ్యై వృణసే తత్ర గచ్ఛ తత్ర త్వా దేవ స్సవితా దధాతు । యత్తే కృష్ణ శ్శకున ఆతుతోద పిపీల స్సర్ప ఉతవా శ్వాపదః । అగ్నిష్ట ద్విశ్వా దగదం కృణోతు సోమశ్చ యో బ్రాహ్మణ మావివేశ । ఉత్తిష్ఠాత స్తనువగ్ం సమ్భరస్వ మేహ గాత్ర మవహా మా శరీరమ్ । యత్ర భూమ్యై వృణసే తత్ర గచ్ఛ తత్ర త్వా దేవ స్సవితా దధాతు । ఇదం త ఏకం పర ఊత ఏకం తృతీయేన జ్యోతిషా సంవిశస్వ । సంవేశన స్తనువై చారు రేధి ప్రియో దేవానాం పరమే సధస్థే । ఉత్తిష్ఠ ప్రేహి ప్రద్రవౌకః కృణుష్వ పరమే వ్యోమన్న్ । యమేన త్వం యమ్యా సంవిదానో త్తమం నాక మధి రోహేమమ్ । అశ్మన్వతీ రేవతీ ర్యద్వై దేవస్య సవితుః పవిత్రం యారాస్త్రాత్పన్నా దుద్వయం తమసస్పరి ధాతా పునాతు । అస్మాత్త్వ మధిజాతోఽస్యయం త్వదధిజాయతామ్ । అగ్నయే వైశ్వానరాయ సువర్గాయ లోకాయ స్వాహా ॥౧౦॥

అవశీయతాగ్ం సధస్థే పఞ్చ చ ॥ ౪ ॥

ఆయాతు దేవ స్సుమనాభి రూతిభి ర్యమోహ వేహ ప్రయతాభి రక్తా । ఆసీద తాగ్ం సుప్రయతేహ బర్హిషూర్జాయ జాత్యై మమ శత్రుహత్యై । యమే ఇవ యతమానే యదైతం ప్రవాం భరన్మానుషా దేవయన్తః । ఆసీదతగ్గ్ స్వము లోకం విదానేస్వాసస్థే భవత మిన్ద వేనః । యమాయ

సోమగ్ం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః । యమగ్ం హ యజ్ఞో
గచ్ఛత్యగ్ని దూతో అరంకృతః । యమాయ ఘృతవద్ధవి ర్జుహోత
ప్రచతిష్ఠత । స నో దేవేష్వాయమ ద్దీర్ఘమాయుః ప్రజీవసే । యమాయ
మధుమత్తమగ్ం రాజ్ఞే హవ్యం జుహోతన । ఇదం నమ ఋషిభ్యః పూర్వ
జేభ్యః పూర్వేభ్యః పథికృద్భ్యః ॥ ౧౧ ॥ యోఽస్య కౌష్ఠ్య జగతః పార్థివస్యైక
ఇద్వశీ । యమం భఙ్గ్య శ్రవో గాయ యో రాజాఽనపరోధ్యః । యమం
గాయ భఙ్గ్యశ్రవో యో రాజాఽనపరోధ్యః । యేనాపో నద్యో ధన్వాని
యేన ద్యౌః పృథివీ దృఢా । హిరణ్యకక్ష్యా న్త్సుధురాః హిరణ్యాక్షా నయ
శ్శఫాః । అశ్వాననశ్యతో దానం యమో రాజాఽభితిష్ఠతి । యమో దాధార
పృథివీం యమో విశ్వ మిదం జగత్ । యమాయ సర్వమిత్తస్థే యత్ప్రాణ
ద్వాయు రక్షితమ్ । యథా పఞ్చ యథా షడ్యథా పఞ్చదశర్షయః । యమం
యో విద్యాత్స బ్రూయాద్యథైక ఋషి ర్విజానతే ॥ ౧౨ ॥ త్రికద్రుకేభిః
పతతి షడుర్వీరేకమి ద్బృహత్ । గాయత్రీ త్రిష్టుప్ఛన్దాగ్ంసి సర్వాతా యమ
ఆహితా । అహరహర్న యమానో గామశ్వం పురుషం జగత్ । వైవస్వతో
న తృప్యతి పఞ్చభి ర్మానవైర్యమః । వైవస్వతే వివిచ్యన్తే యమేరాజని తేజనాః ।
యే చేహ సత్యేనేచ్ఛన్తే య ఉచానృతవాదినః । తే రాజన్నిహ వివిచ్యన్తేఽథా
యన్తి త్వాముప । దేవాగ్శ్చ యే నమస్యన్తి బ్రాహ్మణాగ్శ్చాపచిత్యతి ।
యస్మిన్వృక్షే సుపలాశే దేవై స్సంపిబతే యమః । అత్రానో విశ్పతిః పితా
పురాణా అను * వేనతి ॥ ౧౩ ॥

పథికృద్భ్యో విజానతేఽను వేనతి ॥ ౨౪ ॥

---

* పురాణాఽను వేనతి ఇతి వా పాఠః.

వైశ్వానరే హవిరిదం జుహోమి సాహస్రముత్సగ్ం శతధార
మేతమ్ । తస్మిన్నేష పితరం పితామహం ప్రపితామహం బిభర్త్పిన్వమానే ।
ద్రప్సశ్చస్కన్ద పృథివీ మను ద్యామిమం చ యోని మను యశ్చ పూర్వః ।
తృతీయం యోని మను సంచరన్తం ద్రప్సం జుహోమ్యను సప్త హోత్రాః ।
ఇమగ్ం సముద్రగ్ం శతధార ముత్సం వ్యచ్యమానం భువనస్య మధ్యే ।
ఘృతం దుహానా మదితిం జనాయాగ్నే మాహిగ్ంసీః పరమే వ్యోమన్న్ ।
అపేతవీత విచసర్పతాతో యేఽత్రస్థ పురాణా యే చ నూతనాః । అహోభి
రద్భి రక్తుభి ర్వ్యక్తం యమో దదాత్వవసాన మస్మై । సవితైతాని శరీరాణి
పృథివ్యై మాతు రుపస్థ ఆదధే । తేభి ర్యుజ్యన్తా మఘ్నియాః ॥ ౧౪ ॥ శునం
వాహాః శునం నారా శునం కృషతు లాఙ్గలమ్ । శునం వరత్రా బధ్యన్తాగ్ం
శునమష్ట్రాముదిఙ్గయ శునాసీరా శునమస్మాసు ధత్తమ్ । శునాసీరా విమాం
వాచం యద్దివి చక్రథుః పయః । తేనేమా ముప సిఞ్చతమ్ । సీతే వన్దామహే
త్వాఽర్వాచీ సుభగే భవ । యథా న స్సుభగా ససి యథా న స్సుఫలాససి ।
సవితైతాని శరీరాణి పృథివ్యై మాతు రుపస్థ ఆదధే । తేభి రదితే శం భవ ।
విముచ్యధ్వ మఘ్నియా దేవయానా అతారిష్మ తమసస్పార మస్య । జ్యోతి
రాపామ సువరగన్మ ॥ ౧౫ ॥ ప్రవాతా వాన్తి పతయన్తి విద్యుత ఉదోషధీ
ర్జిహతే పిన్వతే సువః । ఇరా విశ్వస్మై భువనాయ జాయతే యత్పర్జన్యః
పృథివీగ్ం రేతసాఽవతి । యథా యమాయ హార్మ్యమవప న్పఞ్చ
మానవాః । ఏవం వపామి హార్మ్యం యథాఽసామ జీవలోకే భూరయః ।
చితస్స్థ పరిచిత ఊర్ధ్వచిత శ్శ్రయధ్వం పితరో దేవతా । ప్రజాపతిర్వ
స్సాదయతు తయా దేవతయా । అప్యాయస్వ సం తే ॥ ౧౬ ॥

అఘ్ని యా అగన్మ సప్త చ ॥ ౬ ॥

ఉత్తేతభ్నోమి పృథివీం త్వత్పరీమం లోకం నిదధన్మో అహగ్ం
రిషమ్ । ఏతాగ్స్థూణాం పితరో ధారయన్తు తేఽత్రా యమ స్సాదనాత్తే
మినోతు । ఉపసర్పమాతరం భూమిమేతా మురువ్యచసం పృథివీగ్ం
సుశేవామ్ । ఊర్ణమ్రదా యువతి ర్దక్షిణావత్యేషా త్వా పాతు నిర్ఋత్యా
ఉపస్థే । ఉచ్ఛ్వఞ్చస్వ పృథివి మా వితాధిథా సూపాయనాఽస్మై భవ
సూపవఞ్చనా । మాతా పుత్రం యథా సిచాఽభ్యేనం భూమివృణు ।
ఉచ్ఛ్వఞ్చమానా పృథివీహి తిష్ఠసి సహస్రం మిత ఉపహి శ్రయన్తామ్ । తే
గృహాసో మధుశ్చుతో విశ్వాహాఽస్మై శరణా స్సన్త్వత్ర । ఏణీర్ధానా హరిణీ
రర్జునీ స్సన్తు ధేనవః । తిలవత్సా ఊర్జమస్మై దుహానా విశ్వాహా సన్త్వనప
స్ఫురన్తీః ॥ ౧౭ ॥ ఏషా తే యమసాదనే స్వధా నిధీయతే గృహే । అక్షితి
ర్నామతే అసౌ । ఇదం పితృభ్యః ప్రభరేమ బర్హిర్దేవేభ్యో జీవన్త ఉత్తరం
భరేమ । తత్త్వమారోహాసో మేధ్యోభవం యమేన త్వం యమ్యా
సంవిదానః । మా త్వా వృక్షౌ సంబాధిష్టాం మామాతా పృథివి త్వమ్ ।
పితౄన్ హ్యత్ర గచ్ఛాస్యేధాసం యమరాజ్యే । మాత్వా వృక్షౌ
సంబాధేథాం మా మాతా పృథివీ మహీ । వైవస్వతగ్ం హి గచ్ఛాసి
యమ రాజ్యే విరాజసి । నళం ప్లవమారోహైతం నళేన పథోఽన్విహి । సత్వం
నళప్లవో భూత్వా సన్తర ప్రతరోత్తర ॥ ౧౮ ॥ సవితైతాని శరీరాణి పృథివ్యై
మాతు రుపస్థ ఆదధే । తేభ్యః పృథివి శంభవ । షడ్ఢోతా సూర్యం తే చక్షు
ర్గచ్ఛతు వాత మాత్మా ద్యాం చ గచ్ఛ పృథివీం చ ధర్మణా । అపో వా గచ్ఛ
యది తత్ర తే హిత మోషధీషు ప్రతితిష్ఠా శరీరైః । పరం మృత్యో అనుపరేహి

పన్థాం యస్తే స్వ ఇతరో దేవయానాత్ । చక్షుష్మతే శృణ్వతే తే బ్రవీమి మా నః ప్రజాగ్ం రీరిషో మోత వీరాన్ । శం వాత శ్శగ్ంహితే ఘృణి శ్శము తే సన్త్వోషధీః । కల్పన్తాం మే దిశ శ్శగ్మాః । పృథివ్యాస్త్వా లోకే సాదయామ్యముష్య శర్మాసి పితరో దేవతా । ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా దేవతయా । అన్తరిక్షస్య త్వా దివస్త్వా దిశాం త్వా నాకస్య త్వా పృష్ఠే బ్రధ్నస్య త్వా విష్టపే సాదయామ్యముష్య శర్మాసి పితరో దేవతా । ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా దేవతయా ॥౯॥

అనపస్ఫురన్తీ రుత్తర దేవతయా ద్వే చ ॥౭॥

అపూపవాన్ ఘృతవాగ్ంశ్చరురేహ సీదతూత్తభ్నువ న్పృథివీం ద్యాముతోపరి । యోనికృతః పథికృత స్సపర్యత యే దేవానాం ఘృత భాగా ఇహస్థ । ఏషా తే యమసాదనే స్వధానిధీయతే గృహేఽసౌ । దశాక్షరా తాగ్ం రక్షస్వ తాం గోపాయస్వ తాం తే పరిదదామి తస్యాం త్వా మాదభ న్పితరో దేవతా । ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా దేవతయా । అపూపవాన్ ఘృతవా న్క్షీరవా న్దధివా న్మధుమాగ్ం శ్చరు రేహ సీదతూత్తభ్నువ న్పృథివీం ద్యాముతోపరి । యోనికృతః పథికృత స్సపర్యత యే దేవానాగ్ం ఘృతభాగాః క్షీరభాగా దధిభాగా మధుభాగా ఇహస్థ । ఏషా తే యమ సాదనే స్వధా నిధీయతే గృహేఽసౌ । శతాక్షరా సహస్రాక్షరాఽయుతాక్షరాఽచ్యుతాక్షరా తాగ్ం రక్షస్వ తాం గోపాయస్వ తాం తే పరిదదామి తస్యాం త్వా మాదభ న్పితరో దేవతా । ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా దేవతయా ॥౧౦॥

అపూపవాన్త్సౌ దశ ॥౮॥

ఏతాస్తే స్వధా అమృతాః కరోమి యాస్తే ధానాః పరికిరామ్యత్ర ।
తాస్తే యమః పితృభి స్సంవిదానోఽత్ర ధేనూః కామదుఘాః కరోతు ।
త్వామర్జునౌషధీనాం పయో బ్రహ్మణ ఇద్వ్రదుః । తాసాం త్వా మధ్యాదాదదే
చరుభ్యో అపి ధాతవే । దూర్వాణాగ్ స్తమ్బమాహరైతాం ప్రియతమాం
మమ । ఇమాం దిశం మనుష్యాణాం భూయిష్ఠాఽను విరోహతు ।
కాశానాగ్ స్తమ్బమాహర రక్షసా మపహత్యై । య ఏతస్యై దిశః పరాభవ
న్నఘాయవో యథా తే నాభవాన్పునః । దర్భాణాగ్ స్తమ్బమాహర
పితృణామోషధిం ప్రియామ్ । అన్వస్యైమూలం జీవాదను కాణ్డమథో
ఫలమ్ ॥ ౨౧ ॥ లోకం పృణ తా అస్య సూదదోహసః । శంవాత శగ్ం హి తే
ఘృణిశ్శము తే సన్త్వోషధీః । కల్పన్తాం తే దిశ స్సర్వాః । ఇదమేవ మేతోఽ
పరామార్తి మారామ కాంచన । తథా తదశ్విభ్యాం కృతం మిత్రేణ వరుణేన
చ । వరణో వారయాదిదం దేవో వనస్పతిః । ఆర్త్యై నిరృత్యై ద్వేషాచ్చ
వనస్పతిః । విధృతిరసి విధారయాస్మదఘా ద్వేషాగ్ంసి శమి శమయాస్మ
దఘాద్వేషాగ్ంసి యవ యవయాస్మదఘా ద్వేషాగ్ంసి । పృథివీం
గచ్ఛాన్తరిక్షం గచ్ఛ దివం గచ్ఛ దిశో గచ్ఛ సువర్గచ్ఛ సువర్గచ్ఛ దిశో గచ్ఛ
దివం గచ్ఛాన్తరిక్షం గచ్ఛ పృథివీం గచ్ఛాపో వా గచ్ఛ యది తత్ర తే
హితమోషధీషు ప్రతితిష్ఠా శరీరైః । అశ్మన్వతీ రేవతీ ర్యద్వై దేవస్య సవితుః
పవిత్రం యా రాష్ట్రాత్పన్నా దుద్వయం తమసస్పరి ధాతా పునాతు ॥ ౨౨ ॥

అథో ఫలం ధాతా పునాతు ॥ ౮ ॥

ఆరోహతాయు ర్జరసం గృణానా అనుపూర్వం యతమానా
యతిష్ఠ । ఇహ త్వష్టా సుజనిమా సురత్నో దీర్ఘమాయుః కరతు జీవసే వః ।

యథాఽహాన్యనుపూర్వం భవన్తి యథర్తవ ఋతుభి ర్యన్తి క్లృప్తాః । యథా
న పూర్వమపరో జహాత్యేవా ధాత రాయూగ్ంషి కల్పయైషామ్ । న హి తే
అగ్నే తనువై క్రూరం చకార మర్త్యః । కపి ర్బభస్తి తేజనం పున ర్జరాయు
గౌరివ । అప న శ్శోశుచ దఘమగ్నే శుశుద్ధ్యా రయిమ్ । అప న శ్శోశుచదఘం
మృత్యవే స్వాహా । అనడ్వాహమన్వారభామహే స్వస్తయే । స న ఇన్ద్ర ఇవ
దేవేభ్యో వహ్ని స్సంపారణో భవ ॥ ౨౩ ॥ ఇమే జీవా విమృతై రావవర్తి
న్నభూద్భద్రా దేవహూతిం నో అద్య । ప్రాఞ్చోఽగామానృతయే హసా
య ద్రాఘీయ అయుః ప్రతరాం దధానాః । మృత్యోః పదం యోపయన్తో
యదైమ ద్రాఘీయ అయుః ప్రతరాం దధానాః । ఆప్యాయమానాః ప్రజయా
ధనేన శుద్ధాః పూతా భవథ యజ్ఞియాసః । ఇమం జీవేభ్యః పరిధిం దధామి
మానోఽను గాదపరో అర్ధమేతమ్ । శతం జీవన్తు శరదః పురూచీ స్తిరో
మృత్యుం దద్మహే పర్వతేన । ఇమా నారీరవిధవా స్సుపత్నీ రాఞ్జనేన
సర్పిషా సం మృశన్తామ్ । అనశ్రవో అనమీవా స్సుశేవా ఆరోహన్తు జనయో
యోనిమగ్రే । యదాఞ్జనం త్రైకకుదం జాతగ్ం హిమవత స్పరి । తేనామృతస్య
మూలే నారాతీ ర్జమ్భయామసి । యథా త్వముద్భినత్స్యోషధే పృథివ్యా
అధి । ఏవ మిమ ఉద్భిన్దన్తు కీర్త్యా యశసా బ్రహ్మవర్చసేన । అజోఽస్య
జాస్మ దఘా ద్వేషాగ్ంసి యవోఽసి యవయాస్మదఘా ద్వేషాగ్ంసి
॥ ౨౪ ॥

భవ జమ్భయామసి త్రీణి చ ॥ ౧౦ ॥

అప న శ్శోశుచదఘమగ్నే శుశుద్ధ్యా రయిమ్ । అప న శ్శోశుచ
దఘమ్ । సుక్షేత్రియా సుగాతుయా వసూయా చ యజామహే । అప న

శ్శోశుచదఘమ్ । ప్రయద్భన్దిష్ఠ ఏషాం ప్రాస్మాకాసశ్చ సూరయః । అపన
శ్శోశుచదఘమ్ । ప్రయదగ్నే స్సహస్వతో విశ్వతో యన్తి సూరయః । అపన
శ్శోశుచదఘమ్ । ప్రయత్తే అగ్నే సూరయో జాయేమహి ప్రతే వయమ్ ।
అపన శ్శోశుచదఘమ్ ॥ ౨౫ ॥ త్వగ్ంహి విశ్వతోముఖ విశ్వతః
పరిభూరసి । అపన శ్శోశుచదఘమ్ । ద్విషోనో విశ్వతోముఖాఽతి
నావేవపారయ । అపన శ్శోశుచదఘమ్ । సనస్సిన్ధుమివ నావయాఽతి
*పరుషా స్వస్తయే । అపన శ్శోశుచదఘమ్ । ఆపః ప్రవణాదివ యతీ
రపాస్మథ్స్యన్దతా మఘమ్ । అపన శ్శోశుచదఘమ్ । ఉద్వనా దుదకానీ
వాపాస్మ థ్స్యన్దతా మఘమ్ । అపన శ్శోశుచదఘమ్ । ఆనన్దాయ
ప్రమోదాయ పునరాగాగ్ స్వాన్గృహాన్ । అపన శ్శోశుచదఘమ్ । న వై
తత్ర ప్రమీయతే గౌరశ్వః పురుషః పశుః । యత్రేదం బ్రహ్మ క్రియతే పరిధి
ర్జీవనాయ క మపన శ్శోశుచదఘమ్ ॥ ౨౬ ॥

అఘమఘం చత్వారి చ ॥ ౧౧ ॥

అపశ్యామ యువతి మాచరన్తీం మృతాయ జీవాం పరిణీయమా
నామ్ । అన్ధేనయా తమసా ప్రావృతాఽసి ప్రాచీ మవాచీ మవయ న్నరిష్ట్యై ।
మయ్యైతాం మాగ్స్తాం భ్రియమాణా దేవీ సతీ పితృలోకం యదైషి ।
విశ్వవారా నభసా సంవ్యయన్త్యుభౌ నో లోకౌ పయసాఽఽవృణీహి ।
రయిష్ఠా మగ్నిం మధుమన్త మూర్మిణ మూర్జస్వన్తం *త్వాపయసోపసగ్ం
సదేమ । సగ్ంరయ్యా సము వర్చసా సచస్వాన స్వస్తయే । యే జీవా యే చ
మృతా యే జాతా యే చ జన్త్వాః । తేభ్యో ఘృతస్య ధారయితుం మధుధారా

---

* పరుషా. * స్వన్తం.

విశ్రుతి । మాతా రుద్రాణాం దుహితా వసూనాగ్గ్ స్వసాఽఽదిత్యానా
మమృతస్య నాభిః । ప్రణువోచం చికితుషే జనాయ మా గా మనాగా మదితిం
వధిష్ట । పిబతూదకం తృణాన్యత్తు । ఓముత్సృజత ॥౨౩॥

వధిష్ట ద్వే చ ॥౧౨॥

పరేయువాగ్ంసం ప్రవిద్వాన్ స్వపసస్యాత్వాపవృత్యాహో గాగో
యం వై చతుశ్చత్వారిగ్ంశ ద్వ్యపైతస్య త్వత్ప్రజా ప్రకేతునేదం తే నాకే సుపర్ణం
యా తే యే యుధ్యన్తే తపసాఽఽశ్వస్వతి రేవతి స్సగ్ం రభధ్వ మష్టావిగ్ంశతి
ర్యం తే యత్ర ఉత్తిష్ఠేదం త ఉత్తిష్ఠ గ్రీవాశ్ఛా యదా ఉద్వయ మయం
పఞ్చవిగ్ంశతి రాయాతు త్రిగ్ంశద్వైశ్వానరే తస్మిన్త్స్వ ఇమ మపేతాహోభి
ర్యుజ్యన్తామఘ్నియా అదితే పౌరం వ ఆప్యాయస్వ సప్తవిగ్ంశతి రుత్తేభ్నో
మ్యహీతి స్తేభ్యః పృథివి షడ్ఢోతా పరం మే శగ్మ్యః పృథివ్యా అన్తరిక్షస్యా
ద్వాత్రిగ్ంశ దపూపవానసౌ దశ శత ద్వైతాస్తే తే దిశ స్సర్వా ఇద
మశ్మన్విగ్ంశతి రారోహత తనువై క్రూరం చకార పున ర్మృత్యవే మానో
ను గాద్వద్మహ ఇమా నారీః పరి త్రయోవిగ్ంశతి రప న స్సుక్షేత్రియా
ప్రయద్భస్మిష్ఠః ప్రయదగ్నేః ప్రయత్తే అగ్నే త్వగ్ంహి ద్విష స్సన స్సిన్ధు మాపః
ప్రవణా దుద్వనా దానన్నాయు న వై తత్ర యత్రేదం చతుర్విగ్ంశతి
రపశ్యా మావృణీహి ద్వాదశ ద్వాదశ ॥౧౨॥

పరేయువాగ్ంస మాయాహ్యేతాస్తే సప్తవిగ్ంశతిః ॥౨౩॥

ఓమ్॥ సంత్వా సిఞ్చామి యజుషా ప్రజామాయుర్ధనం చ ॥

ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥

ఓమ్ ॥ సుమఙ్గలీ రియం వధూ రిమాగ్ం సమేత పశ్యత ।
సౌభాగ్య మస్త్యై దత్వా యాథాస్తం విపరేతన ॥
హరిః ఓమ్ తత్సత్.

ఇతి శ్రీ తైత్తిరియారణ్యకే షష్ఠప్రశ్నః

శ్రీ కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరియారణ్యకం సమాప్తమ్.

శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు

యదక్షర పద భ్రష్టం మాత్రా హీనం తు యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥